NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

Tunup imartaani suluppaakkanik aqutsinissamut pilersaarut

2025-2029

AALISARNERMUT PINIARNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Imai

1. Tunuliaqut ... 3
1.1 Siunertaq, periusissaq atuuffissaalu ... 3
1.1.1 Periusissiaq ... 3
1.1.2 Atuuffia ... 3
1.2 Atuuffiata sivisussusia kukkunersiuisarnermullu aalajangersakkat ... 4
1.3 Inatsisit aamma Aqutsinissamut akisussaaffiit ... 5
2 Aalisarnermut avatangiisinullu atatillugu aalisagaqatigiinnik ilisarititsineq ... 5
3 Siunnersuineq kiisalu aalisarnermi aqutsinermut aqutseriaatsimullu tunngavigineqartut ... 6
3.1 Ilisimatuussutsikkut siunnersuineq ... 6
3.2 Pisarineqarsinnaasunik tamarmiusunik (TAC) aalajangersaanerit pisassiissutinillu agguaassinerit 8
3.2.1 Pisarineqarsinnaasut Ukiumut Akuerisaasumik pisarineqarsinnaasut (TAC) aalajangersaaneq. 8
3.2.2 Ukiumut Akuerisaasumik pisarineqarsinnaasut agguarneri ... 9
3.3 Malittarisassioriaatsit ... 10
3.3.1 Pisassiissutit amerlassusaannik naleqqussaaneq ... 10
3.3.2 Suluppaakkap angisuup aamma suluppaakkap itisoormiup immikkoortinneqarnissaannut suleriuseq ... 10
3.3.3 Sumiiffinni malittarisassaqartitsineq ... 11
3.3.4 Teknikikkut iluarsartuussineq immamilu uumassuseqarfiusuni mianernartuni aqutsineq ... 12
3.3.5 Saniatigut pisanik aqutsineq ... 12
4 Nalunaaruteqartarneq nakkutilliinerillu ... 12
4.1 Nalunaaruteqarneq ... 12
4.2 Alapernaarsuineq, Nakkutilliineq aamma Misissuineq (MCS) ... 13
4.2.1 Ullut tamaasa nalunaaruteqartarnerit ... 13
4.2.2 Aalisarnerup unitsinnera ... 14
4.2.3 Umiarsuup elektroniskimik allattaavii ... 14
4.3 Nalunaarutiginninnerit ... 14
5 Ilanngussaq ... 14
5.1 Ilanngussaq 1. Inatsisit atuuttut immikkut attuumassutillit ... 14
5.2 Ilanngussaq 2. Suluppaakkanik angisuunik aqutsinissamut pilersaarut – naalagaaffittut sinerialittut isumaqatigiissut juli 2023-meersumit tigulaagaq ... 15

1. Tunuliaqut

1.1 Siunertaq, periusissaq atuuffissaalu

Aqutsinissamut pilersaarummi uani pingaarnertut siunertaasoq tassaavoq, suluppaakkanik itisoormiunik (*Sebastes mentella*) aamma suluppaakkanik angisuunik *Sebastes norvegicus* piujuartitsilluni suluppaakkanik assigiinngitsunik aalisarnerup qulakkeerneqarnissaa.

Suluppaakkat taakku assigiinngitsut marluk imminnut akuleruttarput taamaattumillu ukiuni arlaqartuni piffissami sivisuumi aalisarneq akuleriinnik aalisarnerusimavoq. Aqutsinermut pilersaarummi uani aalisakkat assigiinngitsut taakkua marluk immikkoortillugit aqunneqarnissaat angorusunneqarpoq, tassami pisarineqarsinnaasut ataatsimoortut eqaatsumik aalisakkanik marlunnik taakkunannga assigiinngitsunik nakkutilliinissaq ajornakusuussammat. Tamatuma suluppaakkanik assigiinngitsunik taakkunannga ilisimasaqarnerunissaq piumasaqaatitaraa, taamaattumik aqutsinissamik pilersaarutip uuma suluppaakkat assigiinngitsut marluk taakkua pillugit ilisimasaqarnerunissaq, qanoq peqartigineq kiisalu immikkoortitsilluni aqutseriaaseqarsinnaaneq sammineqassapput.

1.1.1 Periusissiaq

Suluppaakkanik angisuunik (*S. norvegicus*) aqutsinissamut periusissiami mianerinnilluni iluaquteqarnerup qaffasissusianik aalajangiussisimanissaq siunertaavoq, tamannalu tunngaviusumik mianersortussaanermut naapertuutissaaq aamma siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu piujuartitsinermik tunngaveqarnerpaajussalluni (MSY-nungusaataanngitsumik annerpaamik iluanaaruteqarneq) siunertaassalluni. Suluppaakkanik itisoormiunik (*S. mentella*) aqutsinissamut periusissiami mianerinnilluni tunngaveqarnissaq siunertaavoq, taassuma aqutsinissamik pilersaarutip atuuffiata aallartinnerani tunngaviuvoq, aqutsinissamik pilersaarutip atuuffiata aallartinnerani Tunumi suluppaakkanik natermiunik itisoormiuusunik aalisarneq aallartittariaqanngilaq. Aalisagaqatigiit taakkua marluk pillugit ilisimasanik suli amigaateqartoqarpoq, taamaattorli Tunumi misissueqqissaarnerugallartut paasinarsitippaat aalisakkat itissutsini assigiinngitsuniippasittartut, tassami *S. mentella* 400 meterinik itinerusimiikkajuttarmat. Taakkua saniatigut nunani allani aalisakkanik taakkunannga itissutsinik assigiinngitsunik aallaaveqarlutik immikkoortitsinertik iluatsisimagaat ilisimaneqarpoq. Kalaallit Nunaata imartaani taakkua aalisakkat marluk pillugit aalajangersimasumik siornatigut aqutsinermut periusissiaqarsimanngilaq, taamaattumik aalisakkat taakkua immikkoortillugit nungusaataanngitsumillu aqutsinermut pilersaarut una suliniutaavoq siulleq. Periusissiaq itissutsimut killiliussamik aallariarfeqarpoq immikkoortumilu 3.3.2-mi itisileriffigineqassaaq.

1.1.2 Atuuffia

Aqutsinermut pilersaarummut ilaavoq Tunu, ICES-imiillu imartap siunnersuisarfiusup iluaniilluni [1] IIb2 (2b2), Va2 (5a2), XIVa (14a), XIVb (14b). Tunumi suluppaakkanut aqutsiveqarfik ataasinnaavoq. (Takussutissiaq 1).

[1] Imartat Ilisimatusarfigineqarnerai Pillugit Nunat Tamalaat Ataatsimiititaliaat

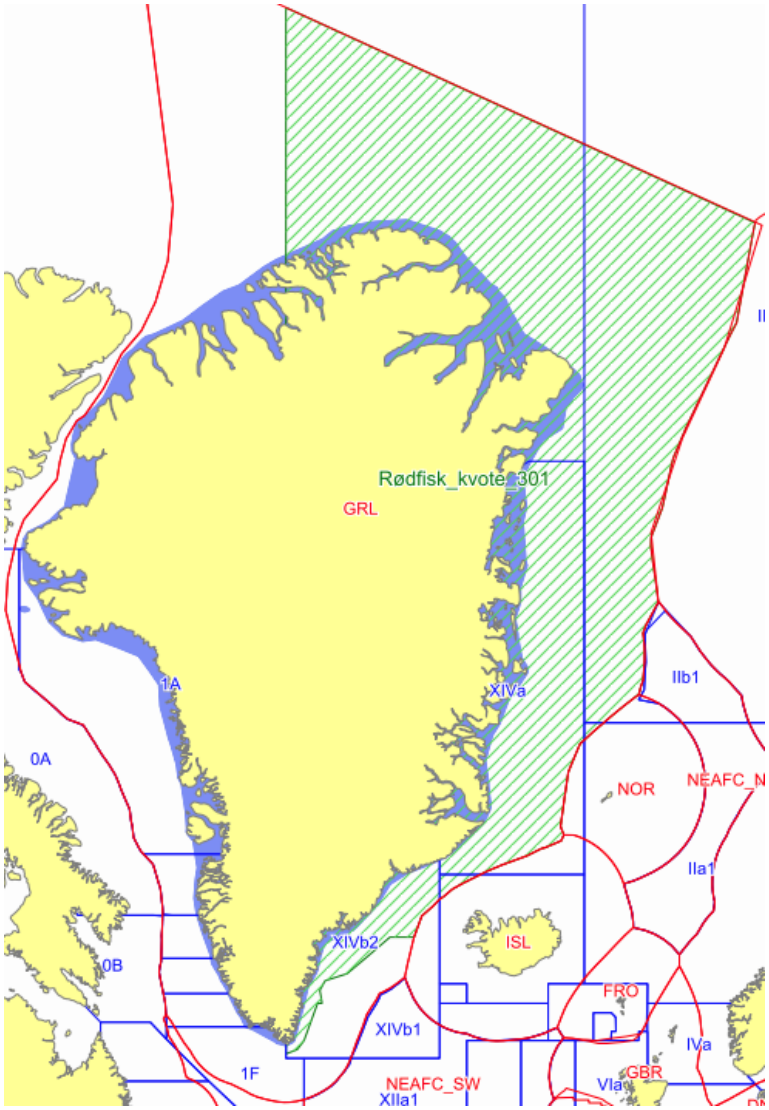

Ilusilersugaq 1. Tunumi aqutsiveqarfiit qorsummik qalipaasigaapput.

1.2 Atuuffiata sivisussusia kukkunersiuisarnermullu aalajangersakkat

Aqutsinissamut pilersaarut una 1. januar 2025-mit 31. december 2029-p tungaanut atuutissaaq.

Piffissap atuuffiup ingerlanerani aqutsinermut pilersaarut nalilersuiffigineqaqqissaaq pisariaqassappallu nutarterneqassalluni, taamaalilluni 1. januar 2030-mi pilersaarut nutaaq nutartigarluunniit atuutilersinneqarsinnaalissaaq. Aalisarnerup ilusilersugaanerani, siunnersuinermut tunngavissaatitaasuni (matumani misissuiffiginera ilanngullugu) assigisaaniluunniit allannguinerujussuarnik pisoqassagaluarpat, piffissap ingerlanerani nutarterineq suliarisariaqalersinnaassaaq. Taamaalilluni maannakkut aalisarnermut sanilliullugu aqutsinermut pilersaarutip eqqortuunissaa uppernartuunissaalu sukkulluunniit nutarterinerup taama ittup qulakkiissavaa. Aqutsinissamik pilersaarummik allannguineq suugaluartorluunniit Naalakkersuisunit akuerineqartassaaq. Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik (APN) allaffissornikkut ilanngussanik kakkiunneqartunik allannguisinnaavoq.

1.3 Inatsisit aamma Aqutsinissamut akisussaaffiit

Kalaallit Nunaanni aalisarnermik aqutsineq tamatumunngalu akisussaaffik Naalakkersuisuniippoq aamma Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisumiilluni. Aalisarnermut inatsit atuuttoq tunngavigalugu Naalakkersuisoq aalajangiiffigisassatut siunnersuummik suliaqassaaq kingornalu Naalakkersuisut nalinginnaasumik ataatsimiinneranni aalajangiiffigisassatut siunnersuut saqqummiutissallugu. Pisarineqarsinnaasut pisassiissutillu aalajangersarneqassagaangata agguarneqarlutillu tamanna Aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat, Aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nunallu tamalaat akornanni isumaqatigiissutit tunngavigalugit aalajangiiffigisassatut siunnersuummi saqqummiunneqartassapput. Aqutsinermut apeqqutit taamaattut Aalisarnermut inatsit atuuttoq naapertorlugu Aalisarneq pillugu siunnersuisoqatigiinnut tusarniaassutigineqartassapput[2]. Aqutsinermut apeqqutit taamaattut Naalakkersuisut nittartagaanni[3] tamanut ammasumik tusarniaassutigineqartarput, tusarniaanerlu naammassereeraangat tusarniaanermut akissutit aamma tassani atuarneqarsinnaasarlutik.

2 Aalisarnermut avatangiisinullu atatillugu aalisagaqatigiinnik ilisarititsineq

Suluppaakkat assigiinngitsut aningaasarsiornermut pingaarutillit marluusut Kalaallit Nunaata imartaani uumasuupput, tassaasut suluppaagaq itisoormioq (*Sebastes mentella*) aamma suluppaagaq angisooq (*Sebastes norvegicus*). Suluppaakkat assigiinngitsut taakku marluk imartaq siammarfigisimasaat angisoorujussuuvoq, tassunga ilaapput Atlantikup imartaata avannaa, Canadap avannamut-kangiatungaa, Baffinip Kangerliumanera (Avannaata Imaa) Ikersuaq Davis, Labradorip imartaa, Irmingerip imartaa, Danmarkstræde, Islandi, Savalimmiut, Kattegat aamma Nordsøp avannaatungaa (taamaallaat suluppaakkat angisuut *S. norvegicus*), Norge, Svalbard aamma Jan Mayen kiisalu Barentip imartaa. Suluppaakkat itisoormiut aamma suluppaakkat angisuut (immap itissusiani) itissutsimi imminnut akuleruttarput, matumani suluppaagaq angisooq nalinginnaasumik ikkannerusumi takussaanerusarluni (100 – 1.000 m, nalinginnaanerusumilli 100 - 500 m) suluppaakkamit itisoormiuminngarnit (300 - 1.441 m) ikannerusumi. Suluppaakkat assigiinngiiaartut siammartarneri, amerlassusaat suffisarfiilu eqqoqqissaartut ilisimaneqanngillat. Taamaattoq Kalaallit Nunaata kujataata kangiani (Danmarkstræde-miit Nunap Isua-nut) nunaviup toqqavia imartamilu itiseriarfiit suluppaakkanut naapiffiusarput, suffiffiusarput tukerarfiusarput pingaarutillit.

Suluppaakkat assigiinngitsut marluusut uummareersunik suffisarput, aasap naalerneranni ukialluunniit aallartilaarnerani angutivissat anisuuannik arnavissat toqqorsisarput kingusinnerusukkullu upernaakkut aasaaneraniluunniit uummareersunik tusind-ilikkaanik aalisagaaranngoreersunik suffisarlutik. Aappalaartumik qalipaatininnissartik sioqqullugu aalisagaaqqat ikerinnarmi uumasuusarput, matuma kingorna 15 cm-ip missaanik angissuseqaleraangamik / 4-5-it missaannik ukioqaleraangamik immap naqqaniinnerulersarput. Suluppaagaq itisoormiu qulit missaanik ukioqaleraangami kinguaassisinnaalersarpoq, taamaalinerani 30 cm-ip missaanik angissuseqartarpoq, suluppaagarli angisooq qulit aamma aqqaneq-marluk missaannik ukioqaleraangami kinguaassiorsinnaalersarpoq, taamaannerani

[2] Aalisarneq pillugu siunnersuisoqatigiit pilersinneqarput tak. Aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat pilersinneqarput, ilaatigullu aalisarneq pillugu soqutigisaqartunik inuttaqarluni.
[3] Nanoq.gl

30-40 cm-ip missaanik angissuseqartarluni. Suluppaagaqatigiit taakku imaq nillertoq najorumanerusarpaat (1-6 ° C-ip missaanik kissassusilik, suluppaakkalli itisoormiup suluppaakkamit angisuuminngarnit nillernerusoq orniginerusarpaa) amerlasuujullutillu ataatsimoornissaq orniginerusarlugu. Suluppaakkat angisuut inersimasut aamma suluppaagaqatigiiaat ilaat immap naqqarmiuupput (immap naqqanut qanittumiittartut), suluppaagaqatigiillu allat suluppaakkat itisoormiut pingaartumik Irmingerip Imartaani) ikerinnarmi (imaannarmi) uumasuusarlutik. Suluppaagaq qalerualinnik nerisaqartuuvoq, matumani kinguaqqat kinguppaat kiisalu amikut, tappiorannartut allat aalisakkallu mikinerusut, matumani ammassat, ammassassuit taakkulu piaraat ilanngullugit. Aataaq, natsersuaq aamma ilaatigooriarlunilu qaleralik, Tunumi suluppaakkanik nerisaqartarput. Suluppaagaq itisoormiu nalinginnaasumik 40 cm-ip missaanik angissuseqalertarpoq (nalunaarutigineqartut naapertorlugit annerpaajusoq 55 cm. angissuseqarpoq) 75-llu angullugit ukioqalersinnaalluni. Suluppaagaq angisooq anginerulaalertarpoq 50-60 cm-illu missaanik angissuseqalertarluni (anginerpaaq nalunaarutigineqarnikuusoq 100 cm-isut angitigaaq) 60-illu angullugit ukioqalersinnaalluni. Alliartorneq kigaatsoq, kingusissukkut kinguaassiorsinnaalertarneq aamma sivisuumik uumasarneq, aalisagaqatigiiaat taakku aalisarneqarnermikkut nungutaaratarsinnaanermut ulorianartorsiortippaat.

Tunumi suluppaakkanik avataasiorluni aalisartoqartarpoq, matumani nunaviup toqqaviata itiseriarfiani qalorsuit natersiutit atorlugit suluppaakkanik siunnerfilimmik aalisarnerit arlallit (pingaartumik Tyskit Europamiullu aalisariutaat) pisaqartarlutik. Kalaallit angallataasa saarullinniarlutillu qaleralinniartartut pingaarnertut suluppaakkat saniatigut pisarisuukkatut pisarisarpaat, tamanna Tunumi qalorsuarnik natersiutinik kilisannermi pisarpoq. Suluppaakkat saniatigut pisarisuukkat amerlanerpaartaat, imartami 68 ° N-ip kujataani kiisalu 300 aamma 500 m-imik ititigisumi pisarineqarajuttarputt. Pisat amerlanerpaartaat ukiuni kingullerni qulikkaani upernaakkut aasakkullu pisarineqartarput, piffissamili kingullermi ukiakkut ukiukkulluunniit amerlangaatsiartorsuarnik aamma pisaqartoqartarpoq. Kalaallit Nunaata, Tyskland-ip aamma EU-p saniatigut, Rusland-i, Norge, Savalimmiut, Island-i aamma Tuluit Nunaat Tunumi ukiuni qulikkaani kingullerni aamma suluppaakkanik pisaqartarput.

3 Siunnersuineq kiisalu aalisarnermi aqutsinermut aqutseriaatsimullu tunngavigineqartut

3.1 Ilisimatuussutsikkut siunnersuineq

Tunumi suluppaakkat pillugit ilisimatuussutsikkut siunnersuineq, ukiumoortumik ICES-imit tunniunneqartarpoq.

Tunumi, Island-imi Savalimmiuni, Skotland-ip kitaani aamma Azorer-it avannaani suluppaakkat angisuut amerlassusiat pillugu ICES ataatsimoorussamik ukiumoortumik siunnersuisarpoq. Alisagaqatigiit amerlassusianni tassani aalisagaqatigiit amerlanerpaartaat Island-ip Tunullu avataani nassaanerineqarsinnaapput. MSY[4] aallaavigalugu suluppaakkat angisuut pillugit siunnersuisoqartarpoq. Aalisagaqatigiit amerlassusiinik nalilersuinermut assingusoq tassaavoq, qassinik ukioqarnermik aallaavilimmik nalilersueqqissaarinertalimmik nalilersuineq (SAM-imik ilusiliineq), ilusiliinermi sulianillu ingerlataqarnermi pisanik atuiffiusartoq. Suluppaakkat angisuut amerlassusiat taamaalilluni ICES-ip

[4] Maximum Sustainable Yield (nungusaataanngitsumik annerpaamik iluanaaruteqarnissaq)

suussusiligaatut aalisagaqatigiit amerlassusiattut 1-uvoq, taanna suussusiliisarnerni pissarsiassaasuni qaffasinnerpaajuvoq matumani nalilersueqqisaarinertalimmik ilutsit tamakkiisut atorlugit amerlassusiliinikkut nalilersuineq atorneqartarluni aamma qanoq ukioqarnermit ilusilikkamik kinguaassisarnermut ilutsit taggississutaasartut ilanngullugit. Ilutsimut ilaapput ilisimatuussutsikkut misissuinernit aalisarnermiillu pisat pillugit paasissutissat tulaassinermi paasissutissat kiisalu qassinik ukioqarnerat angissusaallu pillugit paasissutissat.

Tamatuma saniatigut Tunumi suluppaakkat itisoormiut (*S. mentella*) immap naqqaniittut kiisalu Irmingerip Imartaani suluppaakkat itisoormiut ikerinnarsiortut marluk pillugit ICES siunnersuisarpoq. Aalisagaqatigiit taakku "titarneq aappalaartoq" atorlugu imminnit immikkoortitaapput, nunaviup toqqaviata killinga 1.000 m-imik itissusilimmiittoq (Ilusilersugaq 2) atuarlugu, titarnerup aappalaartup kitaani immap naqqarmiut aalisagaqatigiinnik ilaqartut aamma titarnerup aappalaartup kangiani aalisagaqatigiit ikerinnarmiittunik ilaqartut. Aalisakkanut ikerinnarsiortunut marluusut pillugit siunnersuineq MSY[4]-mik tunngaveqarpoq. Suluppaakkat itisoormiut immap naqqarmiut Tunup avataaniittut pillugit mianersortussaanermut tunngavik aallaavigalugu ukiumoortumik siunnersuiffigineqartarput. Aalisagaqatigiit amerlassusiannik nalilersuineq taggissinermik aallaavilimmik nalilersuineruvoq, tamanna ima isumaqarpoq, ICES-ip suussusiligaatut aalisagaqatigiit amerlassusiattut 3-uvoq. Suussusiliineq 3 isumaqarpoq, nalilersuineq taggissinernit aallaaveqartoq matumani aalisagaqatigiinni ineriartorneq pillugu taggissinerni tikkuussutinik tutsuiginartunik tunniussisartut, kisianni misissueqqissaagaasumik nalilersuisoqarneq ajorpoq (paasissutissat amigaataanerat pissutigalugu, soorlu aalisagaqatigiit qanoq utoqqaassuseqarnerisa ilusaat pillugu).

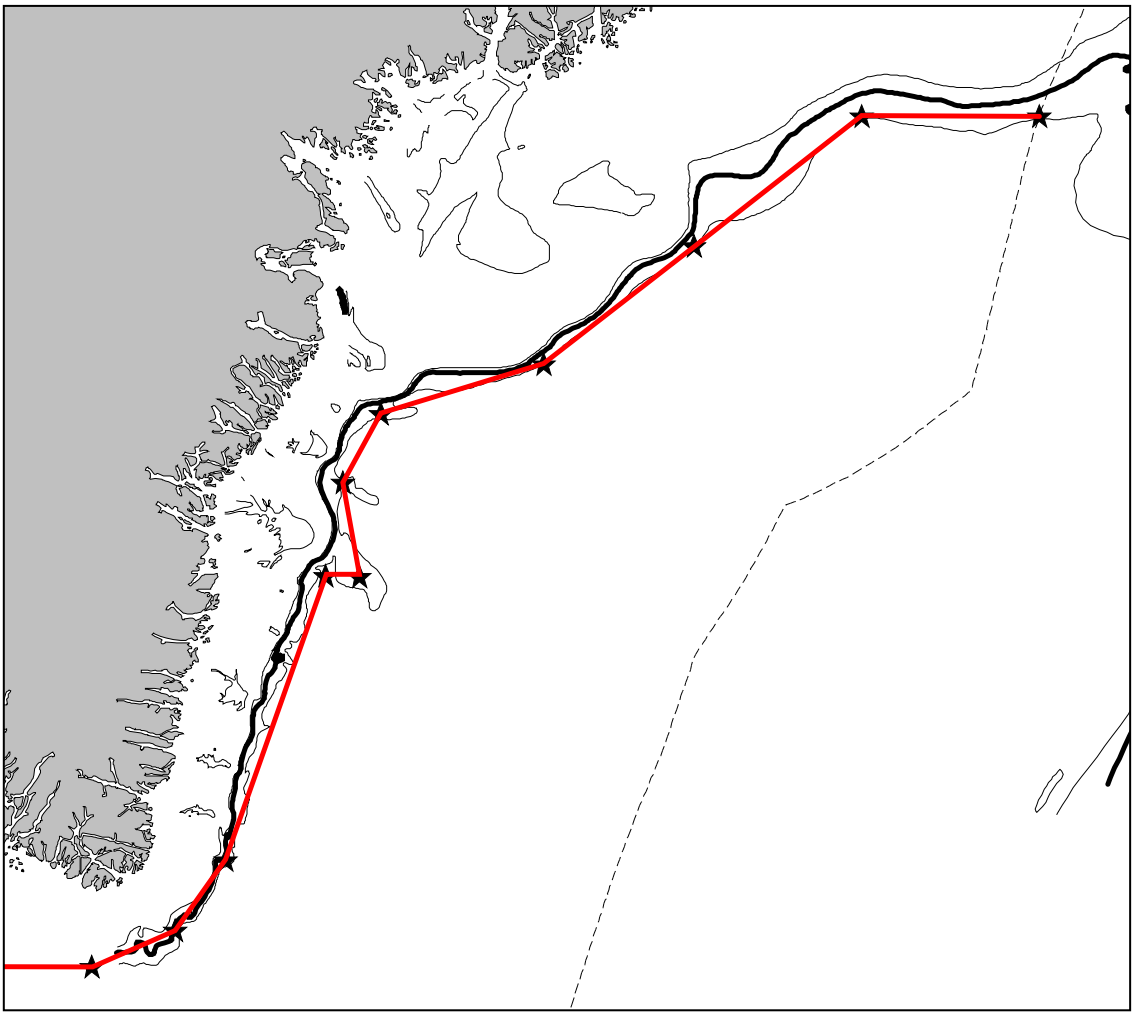

Ilulisilersugaq 2. Titarneq aappalaartoq, Tunumi nunaviup toqqaviata killinga immami 1.000 meter-inik itissusilimmiittoq, imartanik suluppaakkat itisoormiut immap naqqarmiut amerlassusiat (titarnerup kitaa) aamma suluppaakkat itisoormiut ikerinnarsiortut amerlassusiat (titarnerup kangia) pillugit ICES-ip siunnersuiffigisartagai. Titarneq 2011-mi ilisaritinneqarpoq. Immap assingani itissutsimut ilisarnaatit 500, 1.000 aamma 1.500 m-iusut ilaapput, tassani itissuseq 1.000 meteri issusuunik allaqqavoq. Titarneq kittaartoq 200 nm-iuvoq aamma Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut immikkuullarissumik killinganut ilisarnaataavoq.

3.2 Pisarineqarsinnaasunik tamarmiusunik (TAC) aalajangersaanerit pisassiissutinillu agguaassinerit

3.2.1 Pisarineqarsinnaasut Ukiumut Akuerisaasumik pisarineqarsinnaasut (TAC) aalajangersaaneq

3.2.1.1 Suluppaakkat itisoormiut Sebastes mentella pisarineqarsinnaasunik (TAC) aalajangersaaneq

Suluppaakkat itisoormiut *S. mentella* pillugit ukiuni kingullerni siunnersuisarnerit saniatigut aalisartoqanngilaq, aalisagaqatigiit taakkua marluk, pisarisoorneqaraangata, immikkoortinneqarsinnaannginneri peqqutaalluni. Pisarisuukkat pillugit paasiuminarsaaneq nakkutilliisinnaanermillu periarfissat pitsanngorsarniarlugit, aqutsinermut pilersaarutip piffissami atuuffiani suluppaakkat itisoormiut *S. mentella* pisarisuukkat nalunaarsorneqartarniassammata pisarineqarsinnaanerinut pisassiissutinik pilersitsisoqassaaq. Pisassiissutip taassuma annertussusiani ukiut

siuliini *S. mentella*-t saniatigut pisarisuukkat tunngavigineqarput aamma aqutsinissamut pilersaarummi atuuffissaatut piffissaliussami ukiumut 300 tonsit aalajangersarneqassapput.

3.2.1.2 Sebastes norvegicus-mut TAC-mik aalajangersaaneq

Kalaallit Nunaat, Island aamma Savalimmiut suluppaakkanik angisuunik *S. norvegicus* ataatsimoorussisarput. Island aamma Kalaallit Nunaat, aalisagaqatigiit ataatsimoorussat aqutsivigineqarnerannut malittarisassanik aalajangersaasuusuumik, 2023-mi isumaqatigiissuteqarput. Isumaqatigiissummut tassunga ilaatigut ilaapput, pisarineqarsinnaasunik aalajangersaasarnermi aqutsinissamut pilersaarut, taanna ilanngussaq 2-mi atuarneqarsinnaavoq, Isumaqatigiissut tamakkiisoq Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfiup nittartagaani nassaarineqarsinnaavoq. Savalimmiut isumaqatigiissummut tassunga ilaanngillat.

Taanna aallaavigalugu aqutsinissamut pilersaarutip tikkuuppaa, suluppaakkat angisuut *S. norvegicus* pillugit isumaqatigiissummut taassumalu aqutsivigineranut pilersaarummut naapertuuttumik Naalakkersuisut pisarineqarsinnaasunik aalajangersaasinnaasut.

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisup Tunup avataani suluppaakkat pisarineqarsinnaasut aalajangersaaffiginissaat pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuummik saqqummiinnginnerani Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiit suliamut tusarniaaffigineqassapput, Aalisarnermullu Siunnersuisoqatigiit tusarniaanermut akissutaat Naalakkersuisunut inassuteqarnissamut tunngaviliunneqartunut ilaapput. Tamatuma saniatigut pisarineqarsinnaasut siunnersuutaat tamanut tusarniutigineqassaaq.

Tunngavissatut isumaqatigiissummi immikkoortoq 6-imi allassimasoq naapertorlugu, isumaqatigiissuteqartut tamarmik piffissami aqutsiviusumi pisassanit isumaqatigiissuteqartumut pineqartumut tunniunneqarsimasunit pisarineqarsimanngitsut 10%-iinik piffissamut aqutsiviusumut tullinnguuttumut nuussisinnaapput. Nuunneqartut taakku amerlassusiat pisassiissutaasumut tapiliunneqassapput, piffissamut aqutsiviussamut tullermut illuatungiusumit pineqartumit tunniunneqarnikuusut.

Illuatungeriit arlaat ataaseq piffissami aqutsiviusumi akuerineqartut sinnerlugit aalisaruni illuatungiusup taassuma piffissami aqutsiviusumi tullermi pisassai pisarisaata amerlaqataannik ilanngarneqassapput, tunngavissatut isumaqatigiissummi imm. 8 naapertorlugu. Piffissami aqutsiviusumi tullermi pisassat ilanngaataat tunngavittut isumaqatigiissummi illuatunginut allanut agguaanneqarumaarput.

3.2.2 Ukiumut Akuerisaasumik pisarineqarsinnaasut agguarneri

3.2.2.1 Suluppaakkat itisoormiut pisarineqarsinnaasut (TAC) agguataarneqarneri

Piginneqatigiiffiit Tunumi saarullinnik suluppaakkanillu (*S. norvegicus*) aalisartitseqatigiiffiit pisaqarnissaminnut akuersissuteqareersunut pisassanit pisarisuukkanit agguaassivigineqartassapput, taakkuummatami suluppaakkanik itisoormiunik *S. mentella* pingaarnertut pisarinnittoortartut.

3.2.2.2 Suluppaakkat angisuut pisarineqarsinnaasut (TAC) agguataarneqarneri

Suluppaakkat angisuut *S. norvegicus* pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aalajangersarneqareerpat, aalisagaqatigiit tunngaviusumik isumaqatigiissut naapertorlugu agguataarneqartareernikuugamik. Matuma kingorna illuatungerisamut isumaqatiginninniarnerit Naalakkersuisut naammassissavaat. Ataatsimiinnerni

angusat aallaavigalugit pisarineqarsinnaasut aalajangersarneqareersimasut ilaat nunanit allanit pisarineqartussanngortinneqartarput.

Illuatungeriilluni isumaqatiginninniarnerit Naalakkersuisunit naammassineqareeraangata pisarineqarsinnaasut sinneri kalaallit aalisartuinut agguaanneqartarput.

3.3 Malittarisassioriaatsit

3.3.1 Pisassiissutit amerlassusaannik naleqqussaaneq

Suluppaakkanik aalisarnernut akuersissutit piffissamut killiligaasut amerlanerpaanillu pisaqarnissamut akuersissutitallit atorlugit aqunneqarput, taakkulu ukiukkaartumik tunniunneqartarlutik. Akuersissutit Pisassiissutillu pillugit nalunaarut naapertorlugu ingerlatsisut aappaagumut aalisarnissamut ukiakkut qinnuteqartarput.

Kalaallit aalisartui Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisup isummernissamut tunngavissiatigut tunngavilersuutai naapertorlugit avataasiorluni aalisarsinnaanissamut akuersissummik Naalakkersuisunit tunineqartarput, immikkoortoq 1.3 naapertorlugu. Aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat napertorlugu pisassat agguaanneqartarput. Kalaallit Nunaata illugiilluni isumaqatigiissutai atuuttut naapertorlugit Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik nunanut allanut imaluunniit nunani allani ingerlatsisunut aalisarsinnaanermut akuersissutinik tunniussisarpoq.

Angallatit aalisarnermi peqataasut misiliutissanik Pinngortitaleriffiliartussanik katerseqqullugit peqquneqarsinnaapput. Uumasorsiuut misissugassaannik misiliutissanik katersisarnissanik piumasaqaat Pinngortitaleriffik suleqatigalugu Aalisarnermut, Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi aalajangersarneqartarpoq tamannalu pillugu ilitsersuutit sukumiinerusut akuersissutinut ilanngussatut ilanngullugit nassiunneqartarput. Misiliutissat taakku atorlugit siunertaasoq tassaavoq, suluppaagaqatigiit assigiinngitsut marluk taakku qanoq siammasitsiginersut imminnullu akuleriittarnerat pillugit annerusumik paasisaqarnissaq. Neriuutigineqartoq tassaavoq, suluppaakkat itisoormiut *S. mentella* mianersuunnissaat eqqarsaatigalugu suluppaakkat assigiinngitsut marluk aalisarneqarneranni pitsaanerusumik immikkoortinneqartarnissaat.

3.3.2 Suluppaakkap angisuup aamma suluppaakkap itisoormiup immikkoortinneqarnissaannut suleriuseq

Soorlu aallaqqaasiummi oqaatigineqareersoq nunat allat immap itissusaa aallaavigalugu aalisagaqatigiit immikkoortinnissaannik suliaqarnertik iluatsissimavaat. Pinngortitaleriffik ingerlaavartumik misissuisarpoq aamma suluppaakkat marluusut amerlassusiinik misissueqqissaartarpoq. Misissueqqissaarnernit taakkunannga paasissutissat aalisagaqatigiit taakkua marluusut itissutsini assigiinngitsuniittartut paasinarsisippaat, taamaattumillu aalisagaqatigiinnit marluusunit taakkunannga aalisarneq itissutsit taakkua (Takussutissaq 1) tunngavigalugit avissaartinneqartariaqartoq. Dohrn Bankimut immikkut ittumik misissuinerit takutippaat, aalisagaqatigiinnut taakkununnga marluusunut pingaarnertut itissutsip killinga aqutsiveqarfiup sinneranit itinerusoq taamaattumillu imartami tassani (Takussutissaq 1) itissutsip killinga taamaaqataanik aalajangersarneqarpoq. Aalisarnermi suluppaakkanik pisat suussusikkaarlugit suli nalunaarutigineqartassapput, taamaalillutik suluppaakkat itissutsimut killiliussaq tikinnagu pisarineqarsimasut suluppaakkatut angisuutut nalunaarutigineqassapput suluppaakkallu itissutsimut

killiliussaq qaangerlugu pisarineqartut suluppaakkatut itisoormiutut nalunaarutigineqassallutik. Suleriaaseq una eqqortuunersoq nakkutigisinnaajumaallugu inuussutissarsiortut misissugassanik tigusisarnissaminnik peqquneqarnikuupput. Misissugassanik tigusisarnerit immikkut ittut suluppaakkanik pisaqarsinnaanermut akuersissutinik tunniussinermi ilitsersuutaat tunniunneqartassapput. Misissoqqissaagassatut nassiussat aallaavigalugit Pinngortitaleriffiup aalisakkap sussusersiniarnera misissoqqissaassavaa aamma aalisakkat immikkoortillugit maannamut qassiunerinik eqqoriaassalluni. Sussusersilluni immikkoortitsineq ukiumoortumik naatsorsuusiarineqartassaaq aamma suleriuseq aqutsiviup pilersaarutaata atuunnerata naajartornerani nalilersorneqarumaarluni.

Takussutissaq 1. Tunumi aamma Dohrn Bankimi suluppaakkap angisuup suluppaakkallu itisoormiup avissaartinnerannut itissutsit killinginut takussutissiaq.

Aqutsiveqarfik	**Suluppaagaq angisooq *(S. norvegicus)***	**Suluppaagaq itisoormioq (*S. mentella*)**
Tunu	< 400 m	> 400 m
Dohrn Banke (Nunatta Islandillu akornanni ikkannersuaq)	< 500 m	> 500 m

3.3.3 Sumiiffinni malittarisassaqartitsineq

Tunumi avataasiorluni suluppaagarniarneq nunatta Imartat aningaasaqarnikkut immikkut oqartussaaffigisaata (EEZ)[5] ilaani tunngaviusumik killigititap 3 sømilip avataani avasitsigisuni (Takussutissaq 2) ukunani imartat siunnersuiffiusut iluanni ICES 2b2, 5a2, 14a aamma 14b-mi ingerlanneqassaaq.

Takussutissaq 2. Tunumi aamma Dohrn Bankimi aqutsiveqarfinnut sumiiffiit pillugit nassuiaatitalik aamma sumiinnerinut taakkualu killinginut takussutissiaq.

Aqutsiveqarfik	**Sumiiffik pillugu nassuiaat:**
Tunu	Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffia 44°W-p kangiani nunami sumiiffik aamma titarnerup avannaani ukunani sumiiffiit: 59°15’N 44°00’V, 59°30’N 42°45’V, 60°00’N 42°00’V, 62°00’N 40°30’V, 62°00’N 40°00’V, 62°40’N 40°15’V, 63°09’N 39°40’V, 63°30’N 37°15’V, 64°20’N 35°00’V, 65°15’N 32°30’V, 65°15’N 29°50’V
Dohrn Banke (Nunatta Islandillu akornanni ikkannersuaq)	Piffik pineqartoq 27° V kitaani (titarnerit kimmukaartut) immami killeqarfiup avataani (3 sømilimik tunngaviusumik killigititamit) aalisarfiusinnaasup killeqarfiata tungaanut (Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut oqartussaaffiata 63°45’ N kujataata (titarnerit avannamukaartut) aamma 35°15’V kitaata (titarnerit kimmukartut) tungaanut.

[5] Aningaasarsiornikkut immikkut oqartussaaffik

3.3.4 Teknikikkut iluarsartuussineq immamilu uumassuseqarfiusuni mianernartuni aqutsineq

Piujuartitsineq siunertaralugu aalisarnerup teknikikkut iluarsartuussivigineqarnera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni ilaatigut imaani sumiiffinni mianersuutigisariaqakkani aqutsineq, atortut, aalisarnissamut inerteqqutit aamma koraalinik immallu pupiinik pisat sammineqartarput.

Imaani uumassuseqarfiit manna tikillugu sunnerneqarsimanngitsut ajoquserneqannginnissaat Naalakkersuisunit siunniunneqarput. Nalunaaruteqarnermi, ilisimatuussutsikkut misissuinermi imaluunniit nakkutilliinermi aalisarnerup siaruarsimanera malunnartumik allanngorsimanera paasineqarpat, Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfiup, Pinngortitaleriffik aamma Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit isumasioreerlugit, imartat mianerisariaqarsinnaasut illersorniarlugit aalisarneq killilersuiffigineqassanersoq nalilissavaa.

Imartanik mianerisariaqartunik toqqartuinermut maleruagassiornerullu immikkuullarissumik nassuiaatit piumasaqaatillu, immap naqqanik aqutsinissamut pilersaarusiassami ilanngunneqassasut ilimagineqarput.

3.3.5 Saniatigut pisanik aqutsineq

Aalisarnerni pisarisuukkat Aalisarnermi pisarisuukkat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat aamma Aalisakkanik aalisakkanillu tunisassianik tunisisarnerit pillugit nalunaarusiortarnerit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat naapertorlugit suliarineqassapput nalunaarsorneqarlutillu.

Aalisarnermi saniatigut pisat tamarmik nalunaarutigineqassapput. Taamaalilluni aalisarnermi saniatigut pisat pisassiinermik tunngaveqartumut aalisarnermut ilaapput, amerlassusaallu pisassiissutinit ilanngaatigineqassallutik.

Nalunaaruteqarnermi, ilisimatuussutsikkut misissuinerni nakkutilliinermiluunniit uumasut aalajangersimasut pisarisuukkat sumiiffimmi piffissamiluunniit sivikitsumi amerlappata, Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfiup Pinngortitaleriffik aamma Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit isumasioreerlugit uumasut uumassusilerinermut killiffia eqqarsaatigalugu saniatigut pisat amerlassusiisa naammaginartumik amerlassuseqarnissaannut immikkut iliuuseqarnissaq qulakkeerneqassanersoq nalilissavaa. Taamatut iluuseqarnermi sumiiffimmi imaluunniit piffissakkaartumik matusinerit iliuusissalluunniit allat ilaatinneqarsinnaapput, tamatumanilu uumassuseqarnermi pisinnaasat saniatigut uumassuseqartut artukkinnginnissaat qulakkeerneqassaaq.

4 Nalunaaruteqartarneq nakkutilliinerillu

4.1 Nalunaaruteqarneq

Aalisarnerup nakkutigineqarnera aalisariutip nalunaartussaatitaaneranik aamma allattaaveqartussaatitaaneranik siullertut tunngavigineqassaaq. Allattaavissornissaq sioqqullugu aalisariutit anginerusut suliatik pisatillu pillugit nalunaarutinik nassiussuissapput, tassunga ilanngullugit aalisarneq, tikinneq, sapaatip akunnikkuutaartumik aamma aalisannginneq pillugit nalunaarutit. Taakkua saniatigut angallatit avataasiortut elektroniskinngorlugu angallatinik nakkutilliinermi taaneqartartumi VMS-imi (Vessel Monitoring System) ilanngunneqarput.

4.2 Alapernaarsuineq, Nakkutilliineq aamma Misissuineq (MCS)

Aalisarnerit KANUAANA-mit nammineerluni aalisariutiniilluni nakkutilliinikkut allaffissornikkulluunniit nakkutigineqarput.

Avataasiorluni aalisarnermik nakkutilliineq ataani allassimasutut pisarpoq:

- Nalunaarutinik, allattaavinnit paasissutissartaannik, tunisinerit paasissutissartaannik aamma angallatinik nakkutiginninnerit aqqutigalugit nakkutiginnittoqassaaq, taakkununnga ilanngullugit nalunaarsuinerit aamma nakkutilliinerit
- Tulaassinerni nakkutilliinerit / Port State Control (PSC)
- Angallatini nakkutilliisut
- Imaani nakkutilliinerit (Issittumi Sakkutooqarfik)

KANUAANA-p Nuummi qullersaqarfianit allaffissorluni nakkutilliisoqartarpoq, paasissutissat nakkutiginnittussaatitaaneq allattaaveqartussaatitaanerlu naapertorlugit KANUAANA-mut tunniunneqartut malillugit angallatinik nakkutilliinerit ilanngullugit. Taamaalilluni nalunaarutit assersuutigalugu pisat amerlassusaat sumiiffiillu nalunaarusiani tamani assigiinnerat qulakkeerniarlugit allattaavinnut VMS-inillu paasissutissat sanillersuunneqartarlutik. Tamatuma saniatigut KANUAANA-p Port State Control (PSC) nunani allani nakkutilliinermut oqartussat suleqatigalugit kalaallit pisarisimasaat nunani allani umiarsualivinnut tulaanneqartut KANUAANA-mit uppernarsarneqartarput aamma nunanit allamiut aalisariutaasa Kalaallit Nunaanni umiarsualivinnut tulaassaat misissorneqartarlutik.

KANUAANA nakkutilliisunik sulisoqarpoq, taakkua aalisariutit aalisarnerinik malinnaasarput nakkutilliisarlutillu. Nakkutilliisut kalaallit nunallu allamiut aalisariutaannut nunatta imartaanni aalisarnissanut akuersissutaatilinnut imaluunniit kalaallit aalisariutaannut nunat tamalaat imartaanni aalisarnissamut akuersissutaatilinnut ikisinneqarsinnaapput / ilaatinneqarsinnaapput.

Tamatuma saniatigut KANUAANA Issittumi Sakkutooqarfimmiunik timitaliillutik aamma nakkutilliisartunik suleqateqarluartarpoq. Issittumi Sakkutooqarfik avataasiorluni suluppaagarniarnermi angallatinut tamanut (kalaallit nunallu allamiut angallataannut) ikisinnaatitaapput, misissuisinnaatitaapput tigusarinnissinnaatitaallutillu. Issittumi Sakkutooqarfik ilinniarsimasunik aalisarnermut aqumioqarpoq, taakku KANUAANA-mi aalisarnermut nakkutilliisut suleqatigalugit aalisarnermut atortunik aamma lastimiittut allattaavinnut allanneqarsimasunut naapertuunnersut misissorsinnaasarpaat. Issittumi Sakkutooqarfik politiitut oqartussaassuseqarpoq, tamannalu Kalaallit Nunaanni Politimestereqarfik suleqatigalugu atorneqartarpoq.

Avataasiorlutik aalisartut tulaassinerini KANUAANA timitaliilluni nakkutilliisarneri. Aalisariut Kalaallit Nunaanni umiarsualivimmut tikikkaangat usingiartussanngoraangallu KANUAANA-mi aalisarnermut nakkutilliisut tulaassanik nakkutilliisarput. Usingiarneq tamaat nakkutilliisunit nakkutigineqartarpoq tamakkulu aalisakkanit tunisassiassanik poortuutissartaannillu sukkut tamaana tigusisarlutik misissuisarput.

4.2.1 Ullut tamaasa nalunaaruteqartarnerit

Pisassiissutit aalisariutilluunniit pisassai nunguleraangata aalisariut pineqartoq ullut tamaasa nalunaarsukkanik nassiussuisaqqullugu KANUAANA-mit peqquneqarsinnaavoq. Nalunaarutit tamakku sapaatit akunnikkuutaartumik nalunaarutaasartut assinganik imaqartassapput. Taamaalioqqusisoqartarpoq

aalisarneq qanimut malinnaaffigiumallugu taamaalillunilu piffissaagallartillugu aalisarnermik matusisinnaajumalluni.

4.2.2 Aalisarnerup unitsinnera

Pisassiissutit nunguleraangata aalisarnerit pineqartut KANUAANA-mit oqartussaasutut matuneqarsinnaatitaapput. Aalisarneq matuneqassappat, tamanna pillugu tusagassiorfitsigut nalunaaruteqartoqassaaq.

Aalisarnermik nakkutilliinermut aalajangersakkat tamakkiinerusut Aalisarnermik nakkutilliineq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaani atuarneqarsinnaapput.

4.2.3 Umiarsuup elektroniskimik allattaavii

Aalisariutit 17 meter-imik anginerusut tamarmik (LOA) 2022-mi junimiit angallatip allattuivianik qarasaasiaasumik atuisassasut peqquneqarnikuupput. Umiarsuup elektroniskimik allattaaviinik (ERS) atuilerneq suliat sukkanerusumik suliarineqartalerneranik erseqqinnerusunillu paasissutissaateqalernermik kinguneqassaaq KANUAANA-llu pingaartumik avataasiortunik nakkutilliisarnerinik pitsanngoriartitsissalluni.

4.3 Nalunaarutiginninnerit

Aalisarnermi malittarisassanik unioqqutitsisoqarnerani KANUAANA politiinut nalunaarutiginnittarpoq.

Inatsisini atuuttuni aalajangersakkanik unioqqutitsinerit tamarmik akiliisitaanermik kinguneqarsinnaapput.

Kalaallit Nunaanni aalisarnermut malittarisassanik imaluunniit suluppaagarniarnermut akuersissummi allassimasunik unioqqutitsinerit akuersissutip atorneqarsinnaatitaanerani killilersuiffigitinnermik kinguneqarsinnaapput.

5 Ilanngussaq

5.1 Ilanngussaq 1. Inatsisit atuuttut immikkut attuumassutillit

- Aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 29 23. maj 2024-meersoq
- Aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 74, 28. november 2023-meersoq
- Piujuartitsineq siunertaralugu aalisarnerup teknikikkut iluarsartuussivigineqarnera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 4, 30. marts 2017-imeersoq
- Aalisarnermi saniatigut pisat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 14, 6. december 2011-imeersoq
- Aalisakkanik aalisakkanillu tunisassianik tunisisarnermik nalunaarutiginnittarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 7, 4. april 2016-imeersoq
- Aalisarnermik nakkutilliineq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 39 20. januar 2023-meersoq.
- Qaammataasat atorlugit aalisariutinik nakkutilliineq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 21, 30. maaji 2001-imeersoq
- Aalisarnermik alapernaarsuisut suliassaat pisinnaatitaaffiilu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3, 18. marts 2004-meersoq

- Pisat ilaasa nalunaarutigineqarnerini naatsorsueriaatsit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 48, 18. december 2020-meersoq

Kalaallit Nunaanni aalisarneq pillugu inatsisit attuumassuteqartut tamakkerlutik nalunaarutit.gl aqqutigalugu pissarsiarineqarsinnaapput .

5.2 Ilanngussaq 2. Suluppaakkanik angisuunik aqutsinissamut pilersaarut – naalagaaffittut sinerialittut isumaqatigiissut juli 2023-meersumit tigulaagaq

Ingerlatsinermi immikkoortortaq

Suluppaagaq angisooq (*Sebastes norvegicus*) Islandip aamma Kalaallit Nunaata Imartat aningaasaqarnikkut immikkut oqartussaaffigisaanni Aningaasarsiorfiusinnaasumik killeqarfiiniippoq (EEZ). Islandimi aamma Kalaallit Nunaanni oqartussat namminneq Imartat aningaasaqarnikkut immikkut oqartussaaffigisaani (EEZ)-mi aalisarnitik aquppaat.

Atuinermut politikki

Ilanngullugulu suluppaakkanut angisuunut (*Sebastes norvegicus*) aqutsinissamik pilersaarummi iluaquteqartarnermut qaffasissutsip aalajangiusimanissaa siunertaavoq, tassalu qaffasissuseq tamanna mianersortussaanermut tunngavimmut naapertuutissasoq aamma siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu piujuartitsinermik tunngaveqarluni amerlanerpaanik pissarsisarnissaq (MSY) siunertaalluni.

Atuinermut nakkutilliinermik malittarisassaq (HCR) tulliani allassimasoq naapertorlugu tamanut atuuttumik anguniakkat Islandimi Kalaallillu Nunaanni oqartussanit akuerineqarnikuupput, aqutsinissamik piffissaliussap tulliata atuutilerneranit aallartittumik. Atuinermut nakkutilliinermik malittarisassaq nutarterneqassaaq, ICES-imit piumasaqartoqarpat imaluunniit kingusinnerpaamik ukiut tallimat qaangiuppata. Ukiumoortumik pisarineqarsinnaasut amerlanerpaartaat atuisinnaanermut nakkutilliinermik malittarisassap tulliuttup atorneratigut aalajangersarneqassapput:

1. Ukiumut Akuerisaasumik pisarineqarsinnaasut aalisakkat 9-mit 19-mut ukioqatigiit pillugit agguaqatigiissillugu toqusarnerinik 0,112-mut naapertuuttumik aalajangersarneqartassapput, aalisagaqatigiit suffinerisa nalaanni (SSB_y) ukiumi siunnersuiffiusumi siumoortumik 154.094 tonsit (amerlanerpaamik pissarsisinnaanissaq tunngavigineqarsinnaagaangat) sinnersinnaagai ilimagineqaraangata.
2. Ukiumi siunnersuiffiusumi aalisagaqatigiit suffinerisa nalaanni aalisagaqatigiit 154.094 tonsit ($B_{trigger}$) inussagaat siumut oqaatigineqarsinnaassappat, 110.893 tonsilli (B_{lim}) sinnerlugit, pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aalisakkat ukiumi siunnersuiffiusumi toqorartarnerinut naapertuuttumik 0,112-mut *($SSB_y/B_{trigger}$) aalajangerneqassapput.
3. Ukiumi siunnersuiffiusumi aalisagaqatigiit suffinerisa nalaanni 110.893 tonsit (B_{lim}) inussagai siumut oqaatigineqarsinnaappata pisarineqarsinnaasut 0 tonsiutinneqassapput.

Atuinermut nakkutilliinermut malittarisassap ICES-ip amerlanerpaamik pissarsisinnaanissamik tunngavigititaa aamma mianersuussilluni tunngavik malissavai.